



# Právo a judikatúra v praxi

## 6 | 2024

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

## Obsah:

- 1. Podanie znaleckého posudku v trestnom konaní samo osebe nezakladá dôvod pre vylúčenie znalca v skutkovo súvisiacom civilnom konaní**  
*Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/8/2022 zo dňa 30. 11. 2022*
- 2. Ospravedlniteľný dôvod brániaci v účasti na pojednávaní ako dôvod pre podanie odvolania proti rozsudku pre zmeškanie (tzn. nielen návrhu na jeho zrušenie)**  
*Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/1/2024 zo dňa 8. 2. 2024*
- 3. Ustanovenie § 396a ods. 1 CMP sa aplikuje aj ohľadom dodatočnej likvidácie**  
*Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/85/2021 zo dňa 24. 11. 2022*
- 4. K neprípustnosti návrhu na vydanie medzitýmneho rozsudku v určovacom spore**  
*Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10bo/3/2022 zo dňa 28. 2. 2023*
- 5. K okamihu, ktorým je obmedzené právo žalobcu navrhnúť zmenu podľa § 80 CSP v odvolacom konaní**  
*Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/242/2021 zo dňa 24. 1. 2023*
- 6. Nedatovaný poštový podací hárok a výpis z portálu Slovenskej pošty s podacím číslom a genézou doručovania ako dôkazné prostriedky**  
*Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17CoCsp/27/2023 zo dňa 18. 1. 2024*
- 7. Poverenie zamestnanca na elektronické podpisovanie pri komunikácii so všetkými štátnymi orgánmi nie je splnomocnením na zastupovanie v súdnom konaní**  
*Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/175/2023 zo dňa 11. 1. 2024*
- 8. K možnosti žiadať náhradu za užívanie rodinného domu nad rámec podielu, ak je dosť veľký na spoločné užívanie a spoluvlastník reálne neprejavil vôľu ho spoločne užívať**  
*Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/78/2021 zo dňa 30. 11. 2022*
- 9. Dlhy na daniach a odvodových povinnostiach ako dôvod pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia**  
*Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17Co/105/2023 zo dňa 21. 12. 2023*
- 10. K možnosti podania žaloby na zdržanie sa účtovania a vymáhania konkrétnych nedoplatkov za správu bytu/nebytového priestoru**  
*Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/59/2023 zo dňa 31. 1. 2024*
- 11. Potvrdenie o výške pohľadávky zabezpečenej záložným právom vydané na požiadanie dlžníka a jeho účinky voči nadobúdateľovi zálohu**  
*Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/57/2022 zo dňa 21. 3. 2023*
- 12. Súd v sporoch s ochranou slabšej strany vyvíja zvýšenú aktivitu pri dokazovaní len ak je to nevyhnutné pre meritórne rozhodnutie; nemá nahradzovať aktivitu slabšej strany len pre jej prospech**  
*Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/342/2021 zo dňa 31. 1. 2023*
- 13. K postupu advokáta s odbornou starostlivosťou; ak má súd na vec iný právny názor ako advokát, nezakladá to rozpor postupu advokáta s odbornou starostlivosťou**  
*Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5CoCsp/43/2022 zo dňa 9. 8. 2023*
- 14. Bežný diskomfort spotrebiteľa spojený s uplatňovaním nároku voči podnikateľovi by sa nemal zohľadňovať vo výške primeraného finančného zadostučinenia**  
*Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 41CoCsp/15/2023 zo dňa 21. 6. 2023*
- 15. K splneniu podmienok pre vrátenie daru, ak porušenie dobrých mravov voči darcovi spočíva v neposkytnutí pomoci**  
*Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 6Co/107/2022 zo dňa 20. 6. 2023*

## 1. Podanie znaleckého posudku v trestnom konaní samo osebe nezakladá dôvod pre vylúčenie znalca v skutkovo súvisiacom civilnom konaní

*Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/8/2022 zo dňa 30. 11. 2022*

### Anotácia:

V právnom spore o zaplatenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia žalovaná nemocnica podala námietku zaujatosti proti znaleckému posudku podanému znaleckým ústavom a predložila svoj znalecký posudok. Žalovanou stranou podaný znalecký posudok spĺňal podľa názoru súdu prvej inštancie všetky náležitosti posudku. Znalci, ktorí ho vypracovali, nevzniesli námietku zaujatosti voči stranám sporu a súd nezistil nijaké prepojenie medzi osobami znalcov, znaleckým ústavom a stranami sporu. Keďže sa nepodarilo ani napriek vykonanej konfrontácii znalcov úplne odstrániť všetky rozpory medzi znaleckým posudkom ústavu a znaleckým posudkom podaným súdom ustanoveným znalcom C.. I.. C. W., X.., súd prvej inštancie sa priklonil k záverom znaleckého posudku ústavu.

Žalovaná tvrdila, že k nesprávnemu procesnému postupu odvolacieho súdu došlo podľa jej názoru tým, že odvolací súd pri vyhodnocovaní jej námietky o nedostatkoch pri hodnotení vykonaných dôkazov súdom prvej inštancie neodpovedal na jej odvolacie námietky týkajúce sa dôvodov, prečo mal súd vychádzať zo znaleckého posudku C.. I.. W., X.. a nie z posudku ústavu.

### Právna veta:

- I. Samotná skutočnosť, že znalec podal znalecký posudok už v rámci trestného konania, bez ďalšieho automaticky nezakladá jeho zaujatosť pri podávaní následného znaleckého posudku v inom konaní a to ani len z dôvodu, že sa už oboznámil so skutočnosťami týkajúcimi sa posudzovanej otázky.
- II. Zákon o znalcoch neobsahuje žiadnu výslovnú úpravu o vylúčení znalca len z dôvodu, že už skôr podal znalecký posudok v tej istej veci pre iný subjekt, či už verejného alebo súkromného sektora. Hoci znalec posudzuje tú istú udalosť v rámci trestného konania a samozrejme sa oboznámi so skutočnosťami, ktoré môže použiť následne pri podaní znaleckého posudku na základe objednávky strany sporu v civilnom konaní, získanie a použitie týchto informácií v rámci podania následného znaleckého posudku nie je možné automaticky vyhodnotiť ako dôvod zakladajúci pochybnosť o jeho zaujatosti z hľadiska ustanovenia § 49 ods. 1 CSP v spojení s § 11 ods. 1 zákona o znalcoch. Stále ide len o výkon znaleckej činnosti a odborné posúdenie určitej otázky, ktoré je síce podkladom pre súdne rozhodnutie, avšak nerieši samotný súdom posudzovaný nárok. Niet dôvodu, prečo by znalec mal v rámci posúdenia tej istej odbornej otázky v rámci dvoch po sebe nasledujúcich konaní, pristupovať k ich riešeniu odlišne, ako to naznačuje žalovaná. Práve naopak, javí sa takáto situácia z pohľadu detailnejšieho obrazu znalca na posudzovaný prípad ako prínosná.

**Právna oblasť:** Civilné právo procesné

**Právny inštitút:** Dokazovanie, Znalecký posudok

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 160/2015 Z. z. – § 49 ods. 1, § 59; 382/2004 Z. z. – § 11

## 2. Ospravedlniteľný dôvod brániaci v účasti na pojednávaní ako dôvod pre podanie odvolania proti rozsudku pre zmeškanie (tzn. nielen návrhu na jeho zrušenie)

*Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/1/2024 zo dňa 8. 2. 2024*

### Anotácia:

Okresný súd posúdil podanie navrhovateľa nazvané „Návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie“ ako návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie z dôvodu existencie ospravedlniteľného dôvodu brániaceho právnomu zástupcovi žalobcu zúčastniť sa na pojednávaní dňa 15.03.2023. Posudzovaná bola otázka, či okresný súd o takomto návrhu rozhodol správne, keď ho napadnutým rozhodnutím zamietol z dôvodu nepreukázania ospravedlniteľného dôvodu, ktorý právnomu zástupcovi žalobcu (resp. ním určenému zastupujúcemu advokátovi) bránil v účasti na pojednávaní dňa 15.03.2023.

### Právna veta:

Ak sa namieta existencia ospravedlniteľného dôvodu, ktorý bránil žalobcovi alebo právnomu zástupcovi v účasti na pojednávaní, jedná sa v zásade o uplatnenie prostriedku procesnej ochrany podľa § 281 CSP. Nie je však vylúčené, aby z dôvodu existencie ospravedlniteľného dôvodu podal žalobca odvolanie tvrdiac, že vzhľadom na existenciu ospravedlniteľného dôvodu nebola splnená podmienka vydania rozsudku pre zmeškanie žalobcu podľa § 278 ods. 1 písm. b) CSP. Nie je vylúčená ani taká procesná situácia, pokiaľ z tohto dôvodu (existencia ospravedlniteľného dôvodu znemožňujúceho strane sporu účasť na pojednávaní) využije strana sporu obidva prostriedky právnej ochrany, t.j. aj návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 281 CSP, ako aj odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie.

**Právna oblasť:** Občianske právo, Civilné procesné právo

**Právny inštitút:** Civilné konanie, Rozhodnutie súdu, Rozsudok pre zmeškanie

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 160/2015 Z.z. – § 356 písm. b)

### 3. Ustanovenie § 396a ods. 1 CMP sa aplikuje aj ohľadom dodatočnej likvidácie

*Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/85/2021 zo dňa 24. 11. 2022*

#### Anotácia:

V riešenom spore o súd riešil otázku správnosti interpretácie prechodného ustanovenia § 396a ods. 1 CMP.

#### Právna veta:

Znenie ustanovenia § 396a ods. 1 CMP po textovej stránke nepokrýva právny prípad dodatočnej likvidácie spoločnosti tak, ako to uvádzajú súdy nižšej inštancie, ale s prihliadnutím na účel a zmysel právnej normy a vzájomnú prepojenosť inštitútu likvidácie a dodatočnej likvidácie spoločnosti, ako aj s prihliadnutím na fakt, že CMP do novely účinnej od 1.10.2020 neobsahovalo žiadnu osobitnú úpravu procesu dodatočnej likvidácie, nemožno ustáliť, že úmyslom zákonodarcu bolo práve inštitút dodatočnej likvidácie vylúčiť z aplikácie § 396a ods. 1 CMP.

**Právna oblasť:** Civilné procesné právo, Obchodné právo

**Právny inštitút:** Zrušenie a likvidácia spoločnosti

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 161/2015 Z. z. – § 304 písm c), § 396a ods. 1; 513/1991 Zb. – § 765k

### 4. K neprípustnosti návrhu na vydanie medzitýmneho rozsudku v určovacom spore

*Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10bo/3/2022 zo dňa 28. 2. 2023*

#### Anotácia:

V posudzovanom prípade ide o incidenčný spor, v ktorom sa žalobca ako konkurzný veriteľ domáha žalobou podanou voči správcovi konkurznej podstaty úpadcu určenia, že pohľadávka, ktorú si prihlásil do konkurzu, vyhláseného na majetok úpadcu, existuje, je oprávnená a nie je sporná čo do dôvodu a výšky.

#### Právna veta:

- I. V posudzovanom prípade ide o incidenčný spor, v ktorom sa žalobca ako konkurzný veriteľ domáha žalobou podanou voči správcovi konkurznej podstaty úpadcu určenia, že pohľadávka, ktorú si prihlásil do konkurzu, vyhláseného na majetok úpadcu, existuje, je oprávnená a nie je sporná čo do dôvodu a výšky. Teda, samotná žaloba, na podklade ktorej sa predmetný incidenčný spor vedie, je žalobou o určenie práva podľa § 137 písm. c/ CSP, a preto nejde o sporové konanie o žalobe na plnenie. Keďže incidenčný spor je svojou povahou určovacím sporom (§ 137 písm. c/ CSP), nie je v ňom prípustné podať návrh na vydanie medzitýmneho rozsudku podľa § 214 ods. 2 CSP.
- II. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca podal procesne neprípustný návrh na vydanie medzitýmneho rozsudku v takom druhu sporového konania, ktorý je svojím charakterom určovacím sporom, a v ktorom z povahy veci takýto medzitýmny rozsudok nie je možné vydať.

**Právna oblasť:** Civilné právo procesné

**Právny inštitút:** Určovacia žaloba, Medzitýmny rozsudok

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 160/2015 Z. z. – § 137 písm. c), § 214 ods. 2

### 5. K okamihu, ktorým je obmedzené právo žalobcu navrhnúť zmenu podľa § 80 CSP v odvolacom konaní

*Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/242/2021 zo dňa 24. 1. 2023*

#### Anotácia:

Žalobca namietal skutočnosť, že odvolací súd neprihliadol na jeho návrh na zmenu podľa § 80 CSP, keď o tomto návrhu nebolo rozhodnuté odvolacím súdom, no súd prvej inštancie tento návrh žalobcu zamietol.

Dovolací súd preštudovaním súdneho spisu zistil, že návrh na zmenu doručil žalovaný dňa 29.03.2021 na súd prvej inštancie, teda v čase po verejnom vyhlásení rozsudku zo dňa 17.03.2021. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 02.05.2021. Práve s poukazom na nadobudnutie právoplatnosti rozsudku až 02.05.2021, teda až po doručení návrhu na zmenu žalobcu podľa § 80 CSP, argumentuje žalobca, ktorý preto svoj návrh považuje za včasný. Takúto argumentáciu podľa dovolacieho súdu nemožno považovať za správnu.

#### Právna veta:

Dispozičné právo žalobcu navrhnúť zmenu podľa § 80 CSP v odvolacom konaní má svoje limity a je obmedzené momentom rozhodnutia. Týmto časovým určením je potrebné rozumieť deň prijatia uznesenia (bez pojednávania), deň vyhlásenia takéhoto uznesenia, ak senát odvolacieho súdu rozhodol na pojednávaní, alebo deň verejného vyhlásenia rozsudku senátu odvolacieho súdu (ktorým bol potvrdený alebo zmenený napadnutý rozsudok).

**Právna oblasť:** Civilné právo procesné

**Právny inštitút:** Zmena

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 160/2015 Z. z. – § 80

## 6. Nedatovaný poštový podací hárok a výpis z portálu Slovenskej pošty s podacím číslom a genézou doručovania ako dôkazné prostriedky

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17CoCsp/27/2023 zo dňa 18. 1. 2024

### Anotácia:

Odoslanie výzvy žalobca preukazoval nedatovaným poštovým podacím hárkom a výpisom z elektronického portálu Slovenskej pošty.

### Právna veta:

- I. Nedatovaný poštový podací hárok nie je dostatočný na preukázanie odoslania výzvy vyžadovanej § 92 ods. 8 zákona o bankách. Pri absencii dátumu podania na poštovom podacom hárku je totiž možné z poštového podacieho hárku zistiť nanajvýš to, že právny predchodca žalobcu hodlal adresovať žalovanému písomnosť (nevedno však ani konkrétne akú). Zistiť však, či sa tak aj naozaj stalo, z uvedeného poštového podacieho hárku nemožno.
- II. Potvrdenie dátumu poštou (resp. i iným poštovým prepravcom) na podacom hárku (resp. inom preukaznom hárku) preukazuje, že skutočne bola písomnosť podaná na poštovú prepravu a má byť doručená adresátovi. Potvrdením dátumu na poštovom podacom hárku sa preto preukazuje, že došlo k odovzdaniu zásielky na poštovú prepravu a môže sa počítať s jej riadnym doručením adresátovi zásielky, teda aj s dôjdením prejavu vôle odosielateľa adresátovi (v súlade s ust. § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka).
- III. Výpis z elektronického portálu Slovenskej pošty tiež podľa názoru odvolacieho súdu nie je akceptovateľný.

Jedná sa totiž o snímku obrazovky (printscreen) z elektronického portálu Slovenskej pošty o doporučenom liste. Obsahuje iba podacie číslo a genézu doručovania. Neobsahuje však údaje o odosielateľovi, adresátovi a ani o zásielke, ktorá sa mala doručovať (s výnimkou hmotnosti zásielky). Hoci by sa aj podacie čísla zhodovali s nedatovaným poštovým podacím hárkom, tak nemožno považovať za jednoznačne preukázané, že výpis z informačného portálu Slovenskej pošty deklaruje práve doručovanie tej zásielky, ktorej sa týka nedatovaný poštový podací hárok.

**Právna oblasť:** Občianske právo, Civilné procesné právo

**Právny inštitút:** Civilné konanie, Dokazovanie, Doručovanie

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 160/2015 Z.z. – čl. 15, § 187, § 191  
40/1964 Zb. – § 45 ods. 1  
483/2001 Z.z. – § 92 ods. 8

## 7. Poverenie zamestnanca na elektronické podpisovanie pri komunikácii so všetkými štátnymi orgánmi nie je splnomocnením na zastupovanie v súdnom konaní

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/175/2023 zo dňa 11. 1. 2024

### Anotácia:

V súdnej veci boli posudzované zákonné podmienky vykonania autorizácie elektronického podania odvolania v prípade, keď autorizáciu elektronického podania odvolania svojim kvalifikovaným elektronickým podpisom nevykonal štátny zástupca žalovaného, t.j. jediný konateľ a z úkonu odvolania žiadnym spôsobom nevyplývalo a nebolo zrejmé, že by šlo o podanie urobené osobou ako zástupcom žalovaného.

### Právna veta:

Pokiaľ k odvolaniu bolo priložené „POVERENIE ZAMESTNANCA OPRÁVNENIE K ELEKTRONICKÉMU PODPISOVANIU“ zo dňa 20.03.2023, na ktorom je uvedené, že je udelené podľa zákona č. 311/2021 (správne „311/2001 Z.z.“ – pozn.) Z. z. Zákonníka práce a podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci (zákon o e-Governmente) a ktorým žalovaný ako zamestnávateľ poveril zamestnanca: A. B., Bratislava na elektronické podpisovanie za spoločnosť zamestnávateľa, vrátane podpisovania a autorizácie kvalifikovaným elektronickým podpisom a kvalifikovanou elektronickou pečatou a kvalifikovanou elektronickou časovou pečiatkou podľa zákona č. 305/2013 Z. z., a to v celom rozsahu a bez obmedzení pri elektronickej komunikácii so všetkými štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy a samosprávy, vrátane súdov a prokuratúry, odvolací súd musí konštatovať, že Poverenie zo dňa 20.03.2023 nie je vyjadrením vôle žalovaného dať sa v tomto civilnom sporovom konaní ako zástupcom zastupovať A.B.. Žalovaný v Poverení zo dňa 20.03.2023 výslovne poveril A. B. len na elektronické podpisovanie za spoločnosť žalovaného, vrátane podpisovania a autorizácie kvalifikovaným elektronickým podpisom a kvalifikovanou elektronickou pečatou a kvalifikovanou časovou pečiatkou podľa zákona e-Governmente, a preto Poverenie zo dňa 20.03.2023 nie je splnomocnením na celé konanie podľa § 92 ods. 1 CSP. V prípade procesného zastúpenia pritom tiež platí, že zástupca koná priamo za sporovú stranu v jej mene, a preto už zo samotného podania musí byť zrejmé a musí z neho vyplývať, že za stranu sporu koná zástupca.

**Právna oblasť:** Občianske právo, Civilné procesné právo

**Právny inštitút:** Civilné konanie, Doručovanie, Náležitosti podania

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 160/2015 Z.z. – § 92, § 125, § 127 ods. 1 písm. e)  
305/2013 Z.z. – § 13 ods. 6, § 23, § 25 ods. 1

## 8. K možnosti žiadať náhradu za užívanie rodinného domu nad rámec podielu, ak je dosť veľký na spoločné užívanie a spoluvlastník reálne neprejavil vôľu ho spoločne užívať

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/78/2021 zo dňa 30. 11. 2022

### Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o vydanie majetkového prospechu z titulu užívania domu nad rámec spoluvlastníckeho podielu menšinovou spoluvlastníčkou. V konaní bolo zistené, že žalovaná užíva dom dlhodobo, žalobkyňa jej v užívaní nebránila a podľa súdu ani neprejavila dostatočný záujem o spoločné užívanie. Dom síce nebol rozdelený na viacero bytových jednotiek, ale žalovaná fakticky užívala jednu izbu a WC s kúpeľnou; z hľadiska veľkosti domu teda bolo možné, aby zvyšok izieb užívala aj žalobkyňa. Súd prvej inštancie uzavrel, že aj keď dom využívala výlučne žalovaná, nemožno za vyššie popísaných okolností uzavrieť, že ho užívala nad rámec svojho podielu. Žalobkyňa sa v podanom odvolaní okrem iného bránila, že dom nemohla fakticky užívať, pretože by tým zasiahla do práva žalovanej na súkromie a obydlie. Krajský súd Trnava sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie. Svoje rozhodnutie odôvodnil najmä tým, že dom bolo možné z hľadiska jeho veľkosti využívať aj majoritnou spoluvlastníčkou, ale táto záujem o spoločné užívanie nikdy relevantne neprejavila; z tohto hľadiska preto posudzoval aj námietku žalobkyne, že by užívaním zasahovala do práva na obydlie žalovanej. Ak by tak urobila bez jasne deklarovaného záujmu o spoločné užívanie nehnuteľnosti, tak by podľa neho o zásah išlo. Inak však treba nahliadať na situáciu, v ktorej by dostatočne určitým spôsobom vopred prejavila vôľu o spoločné užívanie nehnuteľnosti.

### Právna veta:

- I. Ust. § 137 ods. 1 OZ vo svetle náhrady za neužívanie spoločnej veci si nemožno vykladať tak, že pokiaľ spoločnú nehnuteľnosť užíva len jeden zo spoluvlastníkov, je automaticky – bez ďalšieho – daný dôvod na vyplatenie náhrady neužívajúcemu spoluvlastníkovi. Nárok na vyplatenie predmetnej náhrady vzniká len za súčasného splnenia aj tej podmienky, že ide o užívanie nad rámec spoluvlastníckeho podielu.
- II. Pokiaľ žalovaná užívala každú časť domu (teda vstupnú bránu, vchodové dvere, chodbu, toaletu, kúpeľňu, kuchyňu atď.), hoci sama tvrdí, že veci má iba v obývačke, kde aj prespáva, užíva v podstate celý rodinný dom. Akonáhle je rodinný dom s jednou obytnou jednotkou obývaný, nemožno hovoriť bez stavebnotechnického odčlenenia konkrétnej časti o užívaní len časti nehnuteľnosti. Spoluvlastnícky podiel žalovanej (1/4), ktorý vlastnila v rozhodnom období sa v danom prípade nedá nijako priestorovo vyčleniť, nakoľko nejde o Nehnuteľnosť, kde sa nenachádza viacero samostatných izieb s vlastným sociálnym zariadením, kuchyňou, atď., teda priestorov, ktoré zabezpečujú samostatné oddeliteľné plnohodnotné bývanie. To však neznamená, že žalobkyňa tým bola automaticky z užívania predmetnej Nehnuteľnosti vylúčená. Z obsahu spisu vyplýva, že na 1. nadzemnom podlaží rodinného domu sa nachádza vstup do rodinného domu, kuchyňa, tri izby, WC, kúpeľňa, dva sklady a zátverie. Predmetná Nehnuteľnosť teda svojou veľkosťou umožňovala, aby ju plnohodnotne mohlo využívať viacero osôb, najmä žalobkyňa a žalovaná spoločne. Nemožno preto dať za pravdu odvolateľke, že pokiaľ žalovaná využívala rodinný dom vrátane jeho príslušenstva, ide automaticky o užívanie nad rámec jej spoluvlastníckeho podielu.

Žalobkyňa od roku 2011 neoznámila žalovanej svoj zámer začať Nehnuteľnosť užívať. V odvolaní žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu skonštatovala, že „Skutočnosť, že žalobkyňa nechcela a ani nezasahovala do obydli a súkromia žalovanej a svojich práv majoritnej spoluvlastníčky sa domáhala právnou cestou podaním žaloby na súd jej nemôže byť pripísané na škodu.“ Tu odvolací súd dodáva, že „domáhanie sa práv majoritnej spoluvlastníčky“ prostredníctvom podanej žaloby o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva alebo žaloby o náhradu za neužívanie Nehnuteľností, nemožno klasifikovať ako prejavenie úmyslu Nehnuteľnosť užívať. Súd prvej inštancie preto správne skonštatoval, že žalobkyňa nepreukázala opravdivý záujem o využívanie predmetnej nehnuteľnosti.

**Právna oblasť:** Občianske právo

**Právny inštitút:** Podielové spoluvlastníctvo

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 40/1964 Zb. – § 137 ods. 1

## 9. K možnosti podania žaloby na zdržanie sa účtovania a vymáhania konkrétnych nedoplatkov za správu bytu/nebytového priestoru

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/59/2023 zo dňa 31. 1. 2024

### Anotácia:

V danom prípade súd rozhodoval o žalobe žalobcov, ktorou sa žalobcovia domáhali, aby žalovanému bola uložená povinnosť zdržať sa účtovania a vymáhania nedoplatkov za správu bytu a správu nebytového priestoru.

### Právna veta:

Predmetná žaloba nezodpovedá žiadnej z požiadaviek spadajúcich pod úpravu možných žalôb podľa § 137 CSP a aj keď tam uvedený výpočet je iba demonštratívny (príkladný), iné žaloby možno pripustiť zásadne len vtedy, ak petit (samotný žalobný návrh alebo tiež návrh na výrok rozsudku súdu) má oporu v hmotnom práve, ktorá požiadavka v danom prípade nie je splnená, nakoľko žalovaný správca má v zmysle § 8b zákona č. 182/1993 Z. z. povinnosť vymáhať nedoplatky; nevyplyva mu povinnosť nedoplatky nevymáhať, resp. zdržať sa vymáhania nedoplatkov.

**Právna oblasť:** Občianske právo, Civilné procesné právo, Nehnuteľnosti

**Právny inštitút:** Civilné konanie, Správca

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 160/2015 Z.z. – § 137

## 10. Dlhý na daniach a odvodových povinnostiach ako dôvod pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17Co/105/2023 zo dňa 21. 12. 2023

### Anotácia:

V podanom návrhu žalobkyne na vydanie zabezpečovacieho opatrenia táto tvrdila, že prípadná exekúcia je ohrozená, pretože žalovaný má dlhy na odvodových povinnostiach a daniach a prestáva vykonávať podnikateľskú činnosť. Sporné bolo posúdenie, či toto tvrdenie osvedčuje obavu z budúceho zmarenia exekúcie.

### Právna veta:

- I. V danom prípade je obava z ohrozenia exekúcie na vymożenie pohľadávky žalobkyne voči žalovanému osvedčená dostatočne. Za zásadnú skutočnosť považuje odvolací súd v tomto smere existenciu dlhov na daniach a odvodových povinnostiach žalovaného. Neplnenie týchto základných peňažných povinností každého podnikateľa pravidelne nasvedčuje nepriaznivému finančnému stavu podnikateľského subjektu.
- II. Pokiaľ na strane žalovaného existujú dlhy na základných odvodových a daňových povinnostiach, je ohrozené aj plnenie jeho iných dlhov. Obavu z ohrozenia prípadnej exekúcie na vymożenie pohľadávky uplatnenej žalobkyňou v súdnom konaní možno mať preto za osvedčenú.

**Právna oblasť:** Občianske právo, Civilné procesné právo

**Právny inštitút:** Zabezpečovacie opatrenie

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 160/2015 Z.z. – § 343

## 11. Potvrdenie o výške pohľadávky zabezpečenej záložným právom vydané na požiadanie dlžníka a jeho účinky voči nadobúdateľovi zálohu

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/57/2022 zo dňa 21. 3. 2023

### Anotácia:

Žalobca sa v riešenom spore domáhal určenia neexistencie záložného práva k bytu. Žalobu odôvodnil tým, že pri nadobudnutí bytu od predávajúceho mu predávajúci predložil potvrdenie o výške zostatku pohľadávky z hypotekárneho úveru, ktorého splnenie bolo zabezpečené záložným právom na predávanom byte. Potvrdenie bolo vystavené bankou a vyplynulo z neho, že po úhrade sumy podľa potvrdenia dôjde k zániku zostávajúcej časti pohľadávky z úveru a zároveň k zániku záložného práva. Žalobca teda v súlade s potvrdením uhradil časť kúpnej ceny za byt na hypotekárny účet predávajúceho; následne po určitej dobe od nadobudnutia bytu do svojho vlastníctva zistil, že záložné právo z katastra nebolo vymazané. Keď žalovaného – záložného veriteľa požiadal o jeho výmaz, zaujal tento stanovisko, že zabezpečená pohľadávka nezankla, pretože potvrdenie bolo predávajúcemu ako jeho dlžníkovi vydané len vo vzťahu k jednej z dvoch pohľadávok. Žalobca sa bránil, že s ohľadom na znenie potvrdenia nemal vedomosť o ďalšom úvere zabezpečenom záložným právom. Tvrdil preto, že by sa naňho malo vzťahovať ustanovenie § 151h ods. 3 OZ, v zmysle ktorého záložné právo nepôsobí voči dobromyseľnému nadobúdateľovi zálohu. Súd 1. inštancie dal žalobcovi za pravdu.

Žalovaný sa v podanom odvolaní bránil, že rozhodnutie súdu 1. inštancie neprimerane zasahuje do vzťahu medzi žalovaným a predávajúcim, ktorý ani nebol stranou sporu. Uviedol, že žalobca mal situáciu primárne riešiť odstúpením od kúpnej zmluvy s tým, že sa vyhlásenie predávajúceho ohľadom tiarch po jej uzavretí ukázalo ako nepravdivé. Aj Krajský súd Prešov sa však priklonil k názoru, že pokiaľ z potvrdenia záložného veriteľa (ktorý je v danom segmente profesionálnym obchodníkom) možno vyvodiť, že zaplatením určitej čiastky dôjde k zániku záložného práva, nemožno prihliadať k tomu, že nebolo adresne vydané aj vo vzťahu k nadobúdateľovi zálohu.

### Právna veta:

Nemožno sa stotožniť s obranou žalovaného, že potvrdenie bolo vydané len vo vzťahu k jednej z pohľadávok dlžníka voči nemu ako banke. Z potvrdenia o výške pohľadávky jednoznačne vyplýva, že uhradením pohľadávky vo výške 34.136,27 eur (čo žalobca aj vykonal) zaniká pohľadávka a s ním (správne zrejme „s ňou“ – pozn.) aj záložné právo zriadené na predmetných nehnuteľnostiach. V listine sa neuvádza, že by záložné právo bolo zriadené aj vo vzťahu k ďalším pohľadávkam. Rovnako z listu vlastníctva vyplýva, že na predmetných nehnuteľnostiach bolo zriadené záložné právo na základe Zmluvy o zriadení záložného práva č. XX. Rovnako ani z tejto poznámky v časti ťarchy nemohol žalobca predpokladať, že by záložné právo malo byť aj vo vzťahu k ďalším pohľadávkam. Uvedené ide na ťarchu žalovaného ako odborne spôsobilého subjektu podnikajúceho v bankovom sektore, ktorý na požiadanie dlžníka vydal potvrdenie o výške pohľadávky, na zabezpečenie ktorej bolo zriadené záložné právo. Odvolací súd je toho názoru, že zaplatením pohľadávky vo výške 34.136,27 eur zo strany žalobcu došlo k splneniu dlhu, a tým došlo aj k zániku pohľadávky, ako aj k zániku záložného práva. Vo vzťahu k skutkovým okolnostiam sa javí ako nespravodlivé, aby sa situácie, ak žalobca zaplatil pohľadávku banke vo výške, ktorú uviedol v listine sám žalobca ako záložný veriteľ, čím uhradil časť kúpnej ceny, teda plnil aj voči dlžníkovi banky, boli predmetné nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalobcu stále zaťažené záložným právom.

**Právna oblasť:** Občianske právo, Nehnuteľnosti

**Právny inštitút:** Záložné právo

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 40/1964 Zb. – § 151h ods. 3, § 151md ods. 1 písm. f)

## 12. Súd v sporoch s ochranou slabšej strany vyvíja zvýšenú aktivitu pri dokazovaní len ak je to nevyhnutné pre meritórne rozhodnutie; nemá nahradzovať aktivitu slabšej strany len pre jej prospech

*Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/342/2021 zo dňa 31. 1. 2023*

### Anotácia:

Súd sa vyjadril k výkladu tzv. vyšetrovacieho princípu v sporoch s ochranou slabšej strany a k povinnosti súdu aktívne vyhľadávať dôkazy k preukázaniu dôvodnosti obrany slabšej strany (resp. jej žaloby, pokiaľ by bola v postavení žalujúceho subjektu).

### Právna veta:

- I. Súd v sporoch s ochranou slabšej strany vyvíja zvýšenú aktivitu súvisiacu s obstarávaním dôkazných prostriedkov až v prípade, keď to je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej (pričom rozhodnutie vo veci samej zároveň neznamená aj rozhodnutie v prospech slabšej strany).
- II. Aj v sporoch s ochranou slabšej strany sa uplatní zásada bdelym patria práva, ktorá je už ustálenou zásadou rozvíjanou v pomeroch moderného právneho štátu, ktorý subjekty právnych vzťahov poníma ako emancipovaných jedincov, ktorí sa musia aktívne pričiniť o to, aby ich práva boli rešpektované a chránené, a nie sa spoliehať na ochrannú ruku paternalistického štátu.

**Právna oblasť:** Civilné právo procesné

**Právny inštitút:** Spory s ochranou slabšej strany

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 160/2015 Z. z. – § 311, § 319

## 13. K postupu advokáta s odbornou starostlivosťou; ak má súd na vec iný právny názor ako advokát, nezakladá to rozpor postupu advokáta s odbornou starostlivosťou

*Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5CoCsp/43/2022 zo dňa 9. 8. 2023*

### Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore medzi advokátom a klientom, ktorý sa týkal zaplatenia dlžnej odmeny za poskytnutie právnych služieb v trestnej veci. Žalovaný klient odôvodnil nezaplatenie odmeny tak, že advokát podľa jeho názoru nekonal s odbornou starostlivosťou, keďže neurobil všetky právne kroky, ktorými by predišiel jeho odsúdeniu. V tejto súvislosti namietal napríklad to, že advokát v trestnom konaní nepodal námietku zaujatosti a tiež to, že iný advokát, od ktorého si klient vyžiadala názor, posúdila vec tak, že by k odsúdeniu nemalo dôjsť. Zároveň klient uviedol, že pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní právnych služieb zistil, že odmena sa dojednáva bez ohľadu na výsledok konania; keď klient na toto ustanovenie poukázal ako na nevyhovujúce, advokát ho ubezpečil, že dôkazná situácia sa javí ako dobrá a trestné konanie by teda nemalo dopadnúť v jeho neprospech.

Ani súd prvej inštancie a ani Krajský súd Trenčín ako odvolací súd však s klientom nesúhlasil. Krajský súd Trenčín navyše v odôvodnení svojho rozhodnutia bližšie definoval pojem odbornej starostlivosti pri poskytovaní právnych služieb. Upozornil aj na to, že ak advokát prezentuje iný právny názor ako napokon zaujme súd rozhodujúci vo veci, neznamená to, že právne služby neboli poskytnuté s odbornou starostlivosťou.

### Právna veta:

Postup advokáta pri poskytovaní právnych služieb sa viaže na pojem odborná starostlivosť, ktorú je potrebné chápať ako súhrn všetkých predpokladov na výkon advokátskej činnosti, od základných formálnych podmienok pre možnosť vykonávať advokáciu, až po osobnostné predpoklady. Pri určení postupu na presadzovanie záujmov klienta musí advokát voliť také formy a prostriedky, aby sa naplnili ciele a očakávania klienta, pričom prvoradá je vždy záujem klienta. Rozumie sa ňou to, že advokát koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné, pričom kvalita právneho názoru advokáta sa odvíja od jeho znalosti právnych predpisov, rozhodovacej praxe a odbornej literatúry, ale aj od jeho odborných a praktických skúseností. Odvolací súd zdôrazňuje, že žalovaná v rámci konania nenamietala konkrétny postup žalobcu ako advokáta pri jednotlivých úkonoch či celého obdobia poskytovania právnych služieb v trestnej veci, namietala len to, že žalobca nevyužil dôsledne všetky právne prostriedky v záujme žalovanej a skutok, pre ktorý bola žalovaná právoplatne odsúdená, nespáchala. Skutočnosť, že by žalobca s takouto odbornou starostlivosťou nepostupoval, nemal ani odvolací súd za preukázanú, pričom za konanie v rozpore s odbornou starostlivosťou nemožno bez ďalšieho považovať to, že advokát má nesprávny právny názor, resp. právny názor, ktorý nie je prijatý súdom v rámci rozhodovania o veci pretože za situácie prijatia takéhoto názoru, by bez ďalšieho bolo možné uzavrieť, že právne služby poskytované neúspešnému klientovi v spore boli poskytované bez odbornej starostlivosti právneho zástupcu, čo je skreslené nazeranie na výkon advokátskej činnosti.

**Právna oblasť:** Advokácia

**Právny inštitút:** Práva a povinnosti advokáta, Odmena advokáta

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 586/2003 Z.z. – § 18 ods. 2, ods. 5, § 24 ods. 6

## 14. Bežný diskomfort spotrebiteľa spojený s uplatňovaním nároku voči podnikateľovi by sa nemal zohľadňovať vo výške primeraného finančného zadostučinenia

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 41CoCsp/15/2023 zo dňa 21. 6. 2023

### Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o zaplatenie finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Súd prvej inštancie priznanú výšku finančného zadostučinenia okrem iného odôvodnil tým, že spotrebiteľ sa musel voči podnikateľovi domáhať svojich nárokov z porušenia jeho spotrebiteľských práv na súde a viesť spor proti ekonomickejšiemu subjektu; poukazoval na to, že podnikateľ nevyužil v danej veci možnosť mimosúdnej dohody. Súdne riešenie nároku teda pre spotrebiteľa a jeho rodinu predstavovalo stresovú situáciu.

Krajský súd Banská Bystrica ako odvolací súd sa však s priznanou výškou primeraného finančného zadostučinenia nestotožnil. Vyslovil, že do kalkulácie výšky priznávaného zadostučinenia nemožno zahrňať aj skutočnosť, že sa spotrebiteľ musel domáhať svojich práv voči podnikateľovi, keďže s touto činnosťou je vždy spojené určité nepohodlie. Ďalším argumentom pre nezohľadňovanie nutnosti uplatnenia práv je podľa súdu aj to, že ak by spotrebiteľ nebol pri uplatnení svojho nároku úspešný, nevzniklo by ani jeho právo na finančné zadostučinenie. S ohľadom na uvedené treba vnímať nutnosť uplatňovania nároku voči podnikateľovi ako podmienku podstatnú pre vznik nároku, nie ako podmienku ovplyvňujúcu jeho výšku.

### Právna veta:

Žalobca svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadostučinenia odôvodňoval tým, že sa musel domáhať ochrany svojich práv na súde v konaní vedenom pred Okresným súdom Lučenec a neochotou žalovaného mimosúdne sa dohodnúť, čo spôsobilo zníženie jeho životnej úrovne a rovnako životnej úrovne aj jeho rodiny v období dvoch rokov a štyroch mesiacov. Odvolací súd k uvedenému uvádza, že k úspešnému uplatneniu práva alebo povinnosti nevyhnutne patrí aj určitý diskomfort pri uplatňovaní práv na súde a aj skutočnosť, že nedošlo k mimosúdnej dohode. V prípade, ak by došlo k mimosúdnej dohode alebo ak by si žalobca neuplatnil svoj nárok vyplývajúci z porušenia práv alebo povinnosti na súde, nebola by splnená ani podmienka na priznanie nároku na finančné zadostučinenie a nemožno nimi zdôvodňovať primeranosť požadovanej výšky finančného zadostučinenia.

**Právna oblasť:** Občianske právo, Ochrana spotrebiteľa

**Právny inštitút:** Práva spotrebiteľa

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 250/2007 Z.z. – § 3 ods. 5

## 15. K splneniu podmienok pre vrátenie daru, ak porušenie dobrých mravov voči darcovi spočíva v neposkytnutí pomoci

Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 6Co/107/2022 zo dňa 20. 6. 2023

### Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, ktorý pôvodne začal ako spor o vrátenie daru. Iniciovala ho žalobkyňa, ktorá bola osobou vyžadujúcou 24 hodinovú starostlivosť. Žalobu odôvodnila tým, že žalovaná sa v darovacej zmluve zaviazala, že ju doopatruje; od určitého časového obdobia s ňou ale prerušila kontakt a svoju povinnosť riadnej opatery neplnila. V konaní sa zistilo, že žalovaná v skutočnosti starostlivosť o žalobkyňu v skúmanom období zabezpečila – z dôvodu jej plánovaného pobytu v zahraničí však prostredníctvom iných osôb, čo však bolo medzi žalobkyňou a žalovanou vopred dohodnuté. K prerušeniu kontaktu došlo až po doručení výzvy na vrátenie daru, kedy sa žalovaná cítila ukrivdená, preto ponúkala zabezpečenie starostlivosti len sprostredkovane (prostredníctvom svojich dcér), pričom zároveň dokonca vedela, že o žalobkyňu je postarané zo strany iného súrodenca a žalobkyňa je s tým spokojná. Súd 1. inštancie žalobu zamietol.

S názorom prvoinštančného súdu sa stotožnil aj Krajský súd Košice ako odvolací súd. Tento v odôvodnení svojho rozhodnutia zároveň formuloval viaceré všeobecné kritériá, na základe ktorých treba posúdiť vznik nároku na vrátenie daru, ak má byť odôvodnený neposkytnutím potrebnej pomoci darcovi. Za kľúčové považuje aj skúmanie správania samotného darcu a jeho postoj k rozsahu potrebnej pomoci od obdarovaného.

### Právna veta:

Ak porušenie dobrých mravov má spočívať v neposkytnutí potrebnej pomoci, je potrebné posúdiť jednak odkázanosť darcu na poskytnutie pomoci, t.j. rozsah pomoci, ktorú si vyžaduje zdravotný stav a vek darcu, ako aj rozsah pomoci, ktorú obdarovaný darcovi poskytoval so zohľadnením objektívnej možnosti obdarovaného túto konkrétnu pomoc poskytnúť, spolu s dôvodmi neposkytnutia takejto pomoci. Súd tu poukazuje na to, že tento dôvod nebude daný ak darca zásadne odmieta potrebnú pomoc zo strany obdarovaného a ani vtedy, ak obdarovanému v poskytnutí pomoci darcovi bránili objektívne dôležité prekážky. Existenciu dôvodu v súvislosti s neposkytnutím potrebnej pomoci je potrebné posudzovať vždy so zreteľom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, pričom v rámci hodnotenia dôkazov súd je povinný zohľadniť aj výsledky vykonaného dokazovania svedčiace prípadne proti darcovi.

**Právna oblasť:** Občianske právo

**Právny inštitút:** Darovacia zmluva, Vrátenie daru

**Súvisiace predpisy a ustanovenia:** 40/1964 Zb. – § 630